

Posudek diplomové práce

Hana Kučerová

Passive Voice in Scientific Style

Cílem předložené diplomové práce bylo prostudovat syntaktické, funkční a stylistické aspekty trpného rodu v odborném stylu. Na základě analýzy nashromážděných anglických textů z oblasti lingvistiky se autorka snažila zmapovat užití pasíva, vysvětlit jeho funkce v porovnání s rodem činným a zdůvodnit jeho výskyt v závislosti na daném funkčním stylu.

Úvod práce je přehledný, představuje cíle i strukturu práce. Teoretická část vychází z podrobného studia dostatečného množství relevantních zdrojů z oblasti lingvistiky, na jejichž základě autorka vymezuje klíčové pojmy, uvádí základní syntaktické rozdíly mezi pasivem a aktivem, zabývá se případy, kdy není možné pasívum utvořit, a soustředí se na funkční a stylistické aspekty pasíva. Použité citace a parafráze přímo souvisejí s tématem a cílem práce, autorka kriticky hodnotí přístupy různých autorů k dané problematice a následně představuje koncepci své diplomové práce a vyvozuje patřičné závěry.

Teoretická část je systematicky zpracována, je přehledná a koherentní. Jednotlivé kapitoly a podkapitoly na sebe logicky navazují, pouze některé úseky jsou poněkud repetitivní, např. str. 7- 8 tvoření pasíva bylo již na příkladech demonstrováno; kapitola 8 věnující se charakteristice stylu se částečně překrývá s 5.2.1. Základní pojmy jsou téměř všechny doloženy ilustrativními příklady, některé citace a parafráze by však mohly být lépe vysvětleny, např. na str. 6 není patrný rozdíl mezi *external* a *internal* (citace autorů Huddleston and Pullum). Autorka by mohla efektivněji pracovat s ilustrativními příklady, např. v kapitole 4.2.1 je mnoho příkladů, některé jsou ale velmi podobné nebo identické (75-77 se překrývají s 78, 79, 80, 82, 83). Na několika místech se objevují nesrovnalosti, např. na str. 17 autorka hovoří o užití *may/might* v pasívu, příklady 39 a 40 ale v pasívu nejsou.

Ve druhé části práce autorka zkoumá konkrétní příklady užití pasivních konstrukcí ve dvou anglických lingvistických textech. Studovaný vzorek, hypotézy a cíle analýzy jsou jasně a přehledně prezentovány. Co se týče výběru zdrojů analyzovaných textů, zajímalo by mě proč autorka volila styl vědecký, resp. lingvistickou literaturu, proč ne např. přírodní vědy. Dále mě překvapuje, že autorem jednoho analyzovaného textu je rodilý mluvčí a autorem druhého český anglista, protože tato skutečnost může některá zjištění ovlivnit a zkreslit.

Analýza je pečlivě zpracovaná, je třeba ocenit především podrobný komentář jednotlivých příkladů a propojení s teoretickou částí. Většina zjištění je srozumitelně prezentována a adekvátně okomentována, pouze některá by mohla být více vysvětlena, např. str. 46 proč je dána přednost nepřímému předmětu k vytvoření pasíva; proč patří konstrukce *can/may* + trpný rod lexikálního slovesa k tak často užívaným ve vědeckém stylu (proč právě tato dvě modální slovesa); jak bychom mohli zdůvodnit 14 výskytů aktivních vět s podmětem *we* odkazujícím na autora v textu 1 (str. 56). Protože je vzorek hodnocen zejména kvantitativně, očekávala bych více tabulkových přehledů, které by poskytly ucelený obrázek o jednotlivých zjištěních. Závěr se netýká práce jako celku, chybí zobecnění a některá zajímavá zjištění nejsou uvedena.

Po stránce formální práce splňuje požadovaná kritéria. Za poněkud nepřehledné považuji uvádění ilustrativních příkladů, po str. 9 nejsou příklady v textu číslovány, autorka je systematicky čísluje až od strany 10. Číslo v závorce u analyzovaných příkladů odkazuje na číslo příkladu v příloze,

ale protože v příloze jsou číslovány věty, ne jednotlivé výskyty pasivních konstrukcí, je tento systém odkazování do přílohy neefektivní a náročný pro orientaci.

Po stránce jazykové je práce na adekvátní úrovni, objevují se drobné gramatické chyby *to proof* (str. 25), opakované chybné užívání struktury *what ... concerns* (*what the form concerns, what the meaning concerns*), nepřesnosti ve vyjadřování a v interpunkci (používání čárek u vložených vět).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení **velmi dobře** a doporučuji práci k obhajobě.

V Pardubicích, 28. srpna 2008

Mgr. Petra Huschová, Ph.D.